

Центральноукраїнський національний технічний університет
Кафедра загального землеробства

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор
з науково-педагогічної роботи
проф. Кириченко А.М.
_____ 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Інформаційно-консультаційне забезпечення агропромислового
виробництва**

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність Н1 «Агрономія»

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма Агрономія

(назва спеціалізації)

факультет Агротехнічний

(назва факультету)

2025-2026 навчальний рік

Розробник: Шепілова Тамара Петрівна канд. С.-г. наук, доцент кафедри загального землеробства

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри загального землеробства

Протокол від "26" червня 2025 року № 17

Завідувач кафедри загального землеробства

 Мостіпан М.І.

Декан агротехнічного факультету

 Лешенко С.М.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3,5	Галузь знань <u>Н. Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина</u>	Спеціальної підготовки	
Загальна кількість годин - 105	Спеціальність: <u>Н1 Агрономія</u> Освітня програма <u>Агрономія</u>	Рік підготовки	
		1-й	1-й
		Семестр	
		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4,5 для заочної форми навчання: аудиторних – 0,6 самостійної роботи студента – 6,9	Освітній рівень: <u>другий магістерський</u>	Лекції	
		28 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	2 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		33 год.	67 год.
		Вид контролю:	
		Екзамен (30 год.)	Екзамен (30 год.)

Мова навчання : українська

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета - дати здобувачам вищої освіти необхідні теоретичні знання і практичні навички з організації інформаційно-консультаційного процесу, методів підвищення ефективності дорадницької діяльності у агропромисловому комплексі України.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен знати:

- принципи організації дорадницької діяльності;
- фази та етапи консультаційного процесу;
- методи проведення дорадницької діяльності;

вміти:

- використовувати методи проведення консультацій;
- знаходити та аналізувати інформацію за категоріями;
- визначати потребу фермерів у наданні консультаційних послуг
- застосовувати інформаційні ресурси в консультаційній діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі повинні набути наступні компетентності:

Загальні компетентності:

- ЗК5 - здатність розробляти проекти та управляти ними

Фахові компетентності:

- СК2 - здатність аналізувати та оцінювати сучасні проблеми, перспективи розвитку та науково-технічну політику в сфері агрономії
- СК6 - здатність презентувати результати професійної та наукової діяльності фахівцям і нефахівцям
- СК10 - здатність аналізувати, розробляти, запроваджувати, корегувати та передбачати наслідки новітніх інноваційних технологій вирощування польових культур в агрокліматичних умовах Центральної України.

Завдання дисципліни :

- роз'яснення основних понять з консультаційної діяльності у аграрній сфері
- ознайомлення з сучасними принципами та методами створення і функціонування дорадчих служб
- використання в дорадчій діяльності масових, групових та індивідуальних методів роботи.

Передумови для вивчення дисципліни. Враховуючи послідовність накопичення знань та інформації, дисципліна вивчається після здобуття компетентностей і результатів навчання, які формуються змістом наступних дисциплін: Інформаційні технології, Організація сільськогосподарського виробництва.

Результати навчання:

- РН7 - розробляти та реалізовувати проекти екологічно безпечних прийомів і технологій виробництва високоякісної продукції рослинництва з урахуванням особливостей агроландшафтів та економічної ефективності

- РН11 - здійснювати бізнесове проектування та маркетингове оцінювання виконання і впровадження інноваційних розробок

- РН16 - розробляти, запроваджувати та передбачати наслідки екологічно-адаптованих інноваційних агротехнологій польових культур з урахуванням економічних, соціальних, агроекологічних та інших факторів сільськогосподарських підприємств Центральної України.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Історія розвитку аграрного консалтингу.

Тема 2. Поняття сільськогосподарської дорадчої діяльності в аграрному секторі України.

Тема 3. Інформативно-консультаційне забезпечення дорадчої діяльності в Україні.

Тема 4. Теоретичні та методологічні основи дорадництва у сільському господарстві.

Тема 5. Умови успішного розвитку діяльності сільськогосподарських дорадчих служби.

Тема 6. Особливості масових методів розповсюдження інформації

Тема 7. Групові методи навчання і консультування.

Тема 8. Методика організації та порядок проведення Дня поля.

Тема 9. Використання в консалтингу групових обговорень, методів експрес-аналізу та індивідуальних методів роботи.

Тема 10. Використання сучасних інформаційних технологій в сільськогосподарській дорадчій діяльності.

Тема 11. Види дорадчих послуг та їх оплата.

Тема 12. Маркетинг дорадчих послуг.

Тема 13. Особливості комунікаційного процесу.

Тема 14. Добір кадрів сільськогосподарських дорадчих служб.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин	
	денна форма	заочна форма

	усього	у тому числі					усьо- го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Тема 1. Історія розвитку аграрного консалтингу.	6,3	2	1			2,3	7,4	0,4				4,8
Тема 2. Поняття сільськогосподарської дорадчої діяльності в аграрному секторі України.	6,3	2	1			2,3	7,9	0,4	0,3			4,8
Тема 3. Інформативно-консультаційне забезпечення дорадчої діяльності в Україні.	6,3	2	1			2,3	7,9	0,4	0,3			4,8
Тема 4. Теоретичні та методологічні основи дорадництва у сільському господарстві.	6,3	2	1			2,3	7,4	0,4	0,2			4,8
Тема 5. Умови успішного розвитку діяльності сільськогосподарських дорадчих служби.	6,3	2	1			2,3	7,4	0,4				4,8
Тема 6. Особливості масових методів розповсюдження інформації	6,3	2	1			2,3	7,9	0,4	0,5			4,8
Тема 7. Групові методи навчання і консультування.	6,3	2	1			2,3	7,6	0,4	0,2			4,8
Тема 8. Методика організації та порядок проведення Дня поля.	6,3	2	1			2,3	7,4	0,4				4,8
Тема 9. Використання в консалтингу групових обговорень, методів експрес-аналізу та індивідуальних методів роботи.	6,3	2	1			2,3	7,7	0,4	0,3			4,8
Тема 10. Використання сучасних інформаційних технологій в сільськогосподарській дорадчій діяльності.	6,3	2	1			2,3	7,4	0,4				4,8
Тема 11. Види дорадчих послуг та їх оплата.	6,3	2	1			2,3	7,5	0,5	0,2			4,8
Тема 12. Маркетинг дорадчих послуг.	6,3	2	1			2,3	6,5	0,5				4,8
Тема 13. Особливості комунікаційного процесу.	6,6	2	1			2,6	7,5	0,5				4,9
Тема 14. Добір кадрів сільськогосподарських дорадчих служб	6,3	2	1			2,3	7,5	0,5				4,9
Усього годин	105	28	14			33	105	6	2			67

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1	Практична робота № 1. Інтернет-ресурси в консультативній діяльності	2	0,2
2	Практична робота № 2. Аналіз і використання інформації в консультативній діяльності агропромислового сектору	2	0,3
3	Практична робота № 3. Застосування SWOT-аналізу для визначення проблем і напрямів консультативної допомоги сільськогосподарським товаровиробникам	2	0,3
4	Практична робота № 4. Особливості застосування методики «часткових бюджетів»	2	0,3
5	Практична робота № 5. Організація та проведення семінарів	2	0,3
6	Практична робота № 6. Аналіз зовнішнього середовища методом PEST-аналізу	2	0,3
7	Практична робота № 7. Програми інформаційно-консультативного обслуговування	2	0,3
Разом		14	2

6. Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1	Історія розвитку аграрного консалтингу. Поняття с.-г. дорадчої діяльності в аграрному секторі України.	2,3	4,8
2	Інформативно-консультаційне забезпечення дорадчої діяльності в Україні.	2,3	4,8
3	Теоретичні та методологічні основи дорадництва у сільському господарстві. Умови успішного розвитку діяльності сільськогосподарських дорадчих служби.	2,3	4,8
4	Особливості масових методів розповсюдження інформації та групових методів навчання і консультування.	2,3	4,8
5	Методика організації та порядок проведення Дня поля.	2,3	4,8
6	Використання в консалтингу групових обговорень, методів експрес-аналізу та індивідуальних методів роботи.	2,3	4,8
7	Використання сучасних інформаційних технологій в сільськогосподарській дорадчій діяльності.	2,3	4,8
8	Види дорадчих послуг та їх оплата. Маркетинг дорадчих послуг.	2,3	4,8
9	Суб'єкти та об'єкти консультування	2,3	4,8
10	Інфраструктура агроконсалтингових послуг в Україні	2,3	4,8
11	Методи аналізу та консультування з інвестиційної діяльності	2,3	4,8
12	Джерела фінансування дорадчої діяльності	2,3	4,8
13	Попит та пропозиції на ринку консалтингових послуг	2,6	4,9
14	Професіоналізм у консультуванні. Кодекс консультанта	2,3	4,9
Разом		33	67

7. Індивідуальні завдання

1. Історія розвитку аграрного консалтингу в різних країнах світу.
2. Основні моделі агроконсалтингової діяльності.
3. Використання Інтернет-ресурсів у сільськогосподарській дорадчій діяльності.
4. Мета та завдання сільськогосподарського дорадництва.
5. Умови успішного розвитку діяльності сільськогосподарських дорадчих служб.
6. Державна університетська модель США.
7. Громадська модель (Данія).
8. Приватні консультаційні служби у складі комерційних фірм.
9. Служби на базі вищих навчальних закладів.

10. Основні законодавчі акти в дорадчій діяльності.
11. Управління агроконсалтинговими формуваннями
12. Планування кар'єри та мотивація праці консультантів
13. Оцінка ефективності технологій в рослинництві та тваринництві на розрахунок валового доходу
14. Принципи добору кадрів до сільськогосподарських дорадчих служб.

8. Методи навчання

Лекційні заняття, практичні заняття, індивідуальна та самостійна робота студентів.

9. Критерії та засоби оцінювання

Контроль відвідування занять здобувачів, поточне тестування під час рубіжного контролю, підсумкове екзаменаційне тестування.

Критерії оцінки іспиту:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує здобувач вищої освіти, який:

- всебічно, систематично і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку «добре» (82-89 балів, В) – заслуговує здобувач, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує здобувач, який:

- в загальному роботу виконав, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;

- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує здобувач, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;

- виконує завдання, але при рішенні допускає значну кількість помилок;

- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;

- допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує здобувач, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється здобувачу, який:

- виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінку «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється здобувачу, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;

- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;

- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

Включає навчально-методичний комплекс з дисципліни, рекомендована обов'язкова та додаткова література, конспект лекцій, методичні вказівки до виконання практичних робіт.

11. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Закон України «Про сільськогосподарську дорадчу діяльність»: Науково-практичний коментар. Р. Я.Корінець, М. П. Гриценко, Ю. М.Берездецький, Ю. Я.Кухарчук та ін. За ред. Р. Я.Корінця. Львів : НВФ «Українські технології», 2007. 248 с.
2. Кудінова, І. П. Організація навчання в інформаційно-консультаційній діяльності: навч. посіб. І. П. Кудінова. К., 2010. 207 с.
3. Сільськогосподарська дорадча діяльність : навч. посіб. для дистанційного навч. Т. П. Кальна-Дубінюк, І. П. Кудінова, Л. Х. Рибак, Р. Я. Корінець. : К. НУБіП, 2010. 359 с.
4. Марченко О. С. Бізнес – консалтинг : навч. посіб. Харків : Право, 2019. 204 с.
5. Калетнік, Г. М. Управлінський консалтинг: навч. посіб. Г. М. Калетнік, М. Ф. Безкровний, Т. Д. Іщенко. К.: Аграр. освіта, 2012. 447 с.
6. Безкровний М. Ф. Організація інформаційно-консультаційної діяльності : Навч. посіб. К. : Каравела, 2009. 492 с.
7. Князь С. В., Князь О. В. Основи управлінського консультування : навч. посіб. Львів : Лівівської політехніки, 2016. 156 с.
8. Харченко Т. М. Сучасні тенденції розвитку менеджмент – консалтингу в аграрній сфері. Сучасний менеджмент : напрями, моделі, стратегії, технології : колективна монографія [Бацеленко Л. М., Дубовик С. Г. та ін.] за ред. С. Г. Дубовик, Л. М. Баценко. Суми, 2018. 216 с.
9. Інформаційно-консультаційне забезпечення АПК : метод. реком. до проведення практ. робіт : для здобувачів. спец. 201 - Агрономія / [уклад. : Т. П. Шепілова]; М-во освіти і науки України, Центральноукраїн. нац. техн. ун-т, каф. загального землеробства. Кропивницький : ЦНТУ, 2022. 60 с.
10. Ковальов М. М., Сало Л. В., Шепілова Т. П. Вплив біопрепаратів на посівні якості насіння та врожайність огірка в ґрунтових плівкових теплицях. Таврійський науковий вісник. 2023. № 130. С. 85-92.
11. Шепілова Т. П., Петренко Д. І., Лещенко С. М., Артеменко Д. Ю. Формування продуктивності сої залежно від строків сівби та регуляторів росту рослин. Вісник ПДАА. 2021. № 4. С. 30–35.

Додаткові

1. Кальна-Дубінюк Т.П. Організація інформаційно-консультаційного забезпечення сільськогосподарських підприємств: моногр. Т.П. Кальна-Дубінюк. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2012. 364 с.
2. Соколенко В. А. Основи управлінського консультування : навч. метод. посіб. За ред. В. А. Соколенко, О. Ю. Лінькова. Харків : НТУ ХПІ, 2018. 216 с.

Інформаційні ресурси

1. Курс «Інформаційно-консультаційне забезпечення АПВ» на сайті дистанційної освіти ЦНТУ <https://moodle.kntu.kr.ua/course/view.php?id=127>
2. Обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д. І. Чижевського <https://library.kr.ua/>
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Бібліотека Центральноукраїнського національного технічного університету <http://library.kntu.kr.ua/>
5. Репозитарій Центральноукраїнського національного технічного університету <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/>
6. Національна наукова сільськогосподарська бібліотека Національної академії аграрних наук України <http://dnsgb.com.ua/>
7. Кафедра загального землеробства Центральноукраїнського національного технічного університету <http://agro.kntu.kr.ua/>
8. Інституту сільського господарства Степу <https://isgs-naan.com.ua/>
9. Бібліотека Інституту сільського господарства Степу <https://isgs-naan.com.ua/members/login/>
10. База даних Scopus <https://www.scopus.com/freelookup/form/author.uri>
11. База даних Web of Science <https://clarivate.com/webofsciencegroup/solutions/web-of-science/>
12. База даних Orcid <https://info.orcid.org/what-is-orcid/>
13. Департамент агропромислового розвитку Кіровоградської обласної державної адміністрації <https://apk.kr-admin.gov.ua/>